

UNITÁRIUS ÉLET

III. ÉVFOLYAM. 7. SZÁM.

1949. JÚLIUS 15.

Magunkról

irunk most magunknak. Elmondjuk a kedves olvasónak, hogy ma már több, mint kettőezeröttszáz magyarországi unitárius család hajlékába kopogtat be, minden hónap közepén az UNITÁRIUS ÉLET.

A két háború közötti időben az a téves felfogás uralkodott, hogy a lapot: az unitárius evangéliumot csak az előfizetőknek küldjük meg, s ezért nem jutott példányszámunk sohasem túl az egyezeren. Ma elküldjük iskolákban és főiskolákon tanuló diákjainknak, azoknak a hiveinknek, akik nem tudnak még tizenkettő forintot sem fizetni egy évre azért, hogy lapunkból unitárius lelket táplálkozhassanak. És küldjük Neked is, aki már megfizetted az előfizetési díjat és Neked is, aki még nem fizette meg, de akitől várjuk az előfizetési díjat, vagy annak részletét, hogy Neked és másoknak továbbra is küldhessük.

Senki ne küldje vissza a lapot azért, mert ma nem tud fizetni, de mindenki fizessen, még áldozatvállalással is, aki tud fizetni. Ez az egymásért való közös felelősségvállalás megkönnyíti a mi munkánkat is.

Köszönjük a szellemi tartalomra vonatkozó tanácsot is, most már rendszeresen adjuk ÁHITAT rovatunkat is. Mai lappéldányunk száz olyan, elsősorban szórványban élő hívünkhöz kopogtat be, akiknek címét eddig nem ísmertük. Reméljük, hogy augusztusi számunk további háromszáz ajtón fog bebocsátást kérni.

Kérjük az olvasót írjon levelet a szerkesztőhöz, mi az, amit szívesen olvas, mi az, amit még szeretne olvasni. Ne feledje el azonban senki sem, hogy csak négy oldal áll rendelkezésre. De ha mindenki befizeti a tizenkettő forintot, akár részletekben is, akkor havonta kétszer tudnánk hasonló terjedelemben megjelenni.

A magyarországi unitárius élet eseményeiről, csak akkor tudunk hű krónikát adni, ha olvasóink, munkatársaink beszámolókat küldenek. A nagyvilág unitárius életét, különösen az erdélyi unitáriusok életét testvéri szeretettel figyeljük, s arról olvasóinkat időnként tájékoztatjuk.

Magunkról szólottunk — magunknak, kérjük, hogy értsétek a szót és szellemi és anyagi áldozatvállalással vegyetek részt a közös feladat hordozásában.

Ferencz József.

ÁHITAT

Sorsod hagyd az Úrra, s bízzál hiven, / Bátran lépi az útra, melyen ő viszen / Bár éj fedez. Mit se csüggedezz! / Sugarát leküldi s felderül a nap. / Jökedvben, búban ott van veled / Fényben és borúban jó Istened.

Örökkévaló Isten, mennyei jó Atyám! Kiszakítom magam egy pár pillanatra ebből a muló világból, melynek változásai és hiábavalóságai megterheltek és elfárasztottak. Tekintetemet a látható dolgokról a láthatatlankra emelem. S míg gyönyörködöm hatalmad és dicsőséged szemléletében szívembe száll gondviselő szereteted boldog érzete.

Tele van a szám dicséret mondással, de azt a jót, mit velem cselekedtél, kibeszélni nem tudom. Milyen jó, hogy a bú, baj és bánat világából Hozzád menekülhetek, gondviselésed szárnyai alatt vigasztalást vehetek és meggyőződhetem afelől, hogy sorsom szent kezében vagyon.

Milyen jó, hogy szent lényedből keblembe lelked lehettél és az örökkévalóság számára engem is eljegyeztél. Milyen jó, hogy az Úr Jézus Krisztusban én nékem Idvezítőt adtál. Olyan ez a világ „mint a fű, mely reggel sarjad, reggel virágzik és sarjad és estvére elhervad és megszárad”. De az ige, melyet a Te szent fiad a Te szeretetedről szól, mindörökké megmarad: mindörökké szent és igaz.

Szent igéddel táplálj és nevelj engem is, Atyám, a Te jótetszésed szerint való életre. Taníts engem úgy számlálni napjaimat, hogy bölcs szívhez jussak, hogy az odafölvalókkal töpödjek, melyeket a lopók el nem lophatnak és a rozsdá meg nem emészt.

Te tudod a Te gondolataidat, melyeket felőlem gondoltál. Én csak annyit tudok, hogy a Te szereteted soha el nem fogy és a Te jobbod soha meg nem rövidül. Ebben a tudatban Te rád bízom önmagam és szereteteim sorsát és boldogan vallom a hitvallók himnuszát: „meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet... sem jelenvaló, sem elkövetkezendő, sem magasság, sem mélység... nem szakaszthat el minket Istennek szerelmétől, mely vagyon a mi Urunk Jézus Krisztusban.” Amen.

Mulandóság-örökkévalóság.

„Az ég és a föld elmulnak,
de az én beszédeim semmi-
képpen el nem mulnak.”

(Lukács XXI. 33.)

Kedves Atyámfia!

Vedd elő a bibliádat, olvasd el te is nem csak az itt idézett igét, hanem Lukács evangéliumának XXI. fejezetét egészen. Nem sietve, felületesen, ahogy az újságot, vagy a regényt olvasni szoktad, hanem lassan, áhítattal, úgy amint a szentírást olvasni illik. Aztán hunyd le szemeid és gondolkozzál. Szakítsd ki magad egy néhány percre e muló világ forgatagából. Ne gondolj semmire, csak arra, amit az ige mondott. Látni fogod, hogy mennyire beteljesedett mindaz, amit az Úr Jézus előre látott. Látni fogod te is, hogy e világon minden mulandó, csak egyedül Isten és Jézusnak Istentől és az ő világáról való tanítása örökkévaló.

Volt idő, mikor ég és föld nem voltak: tudósok tanítják, hogy egy-ös sejtől mindenek miképpen lettenek. Lesz idő mikor ég és föld elmulnak; tudósok kiszámították, hogy kihül majd a föld, kialusznak a csillagok, megfagy a nap s az egész nagy mindenség szétpattan, mint a szappanbuborék. Isten azonban mindig volt és mindig lesz s Jézus tanításának érvénye Ő róla és az Ő világáról soha el nem múlik, Ő a mulandóság fölött áll. „Minekelőtte hegyek lettek és föld és világ formáltaték, öröktől fogva mindörökké Te vagy Isten.”

Milyen vigasztaló az, hogy a világ felett, melyben minden, de minden változás alá vettetett, rendíthetetlennek vélt trónok összeomlanak, világbirodalmak elenyésznek és újak támadnak, eszmék, életformák, rendszerek és divatok változnak, igaznak tartott dolgok hazugságoknak bizonyulnak és megfordítva, e változó világ felett van egy Isten, ki változása alá nem esik, megfordítva, e változó világ felett van egy Isten, ki változása alá nem esik, kinek hatalma végtelen és szeretete soha el nem fogy. Milyen vigasztaló a hit, hogy sorsunk az Ő szent kezében vagyon. Ő fejünk hajszálait is számon tartja. Félni, csüggedni, kétségbeesni tehát nincs okunk. Ő tudja az Ő gondolatait, melyeket felőlünk gondol és mi hisszük, hogy békességnek és nem háborúságnak gondolata az, hogy kívánatos véget adion nekünk. Vi-

* E cím alatt közölteket szórványban élő hiveinknek házi istentiszteletekre is ajánljuk.

Látogatás szórványban

Gyulán tul. dűsan termő földek között áll egy akáccal körülvevő tanya. A tanya 4 családtaggal bíró unitárius székely ember a Homoród mentéről. Ugat a puli, nagy a csodálkozás a szokatlan vendég láttán. Szeretettel tessékelnék be, de mégis a nyitott pítvarban, az ajtó előtti ülünk le kisebb-nagyobb székekre.

Elmondom röviden jöttöm célját, s már hangzik is ajkamról tagoltan a „Pásztorlevél“-ből: „nagy tusakodásom van tiérettetek... majd „félő szeretettel gondolok rátok“... s végezetül intés „valaki titeket rá ne szedjen hitető beszéddel és ki ne szakítson abból a drága lelki közösségből, melynek neve: Unitárius Anyaszentegyház.“ Hosszabb csend után, sóhajtván csak ennyit mondanak: köszönjük, hogy írt, olyan jól esik tudni, hogy nem felejtenek el minket, hogy elhozta ezt az írást s felolvasta.

Majd előkerül táskámból az U. É. utóbbi száma, a Dávid Ferenc füzetekből kétféle, s ezeket odaadom. Nagy az öröm, s ígérnek, hogy szabadidejükben elolvassák. Az egyik családtag kihozza a szobából a rozoga bibliát, gyorsan meg is keresi a Pásztorlevél bevezető igéjét s olvassa is: „Mert akarom, hogy tudotokra legyen“...

— Csaba fiam, gyere közelebb, — szólok a 7 éves fiúcskának. — A ref. hittanórán megtanultad-e „Mint a szép hives patakra“... éneket? Gyere, énekelj el, majd segíték. — Halak és bizonytalanul indul, de mindjobban erősödik, már hárman, végül mind az öten énekeljük. Lassan, áhítattal emeli le fejéről a kalapot a családfő, s az ének után rögtönzött párszavas imához ő is összeteszi kérés tenyerét, mint a többi. Meghajtott fejjel hallgatják a Miatyánkot, s felszabadult lelkesedéssel fejezzük be áhitatunkat a Szívemet hozzád emelem-mel.

Örömmel elbeszélgetnénk sok mindenről, de legfőképpen otthonról, melynek képe most olyan nagyon közel jött a lelkekhez, de itt az idő, s nekem indulnom kell. Kisérőim a megszeliült puli és örvendező, hállalkodó lelkű unitárius székely atyánkfiai, kik lelkükben örvendezéssel sokáig néztek utánam, míg az áldott búzamezők hullámai között el nem tűntem előlük.

József Dezső.

Külföldön élő unitárius rokonainak, ismerőseinek pontos címét írja meg szerkesztőségünknek, s mi örömmel indítjuk meg címükre az Unitárius Életet.

Amsterdamban ülésezik a nagyvilág unitáriusainak háromévenként tartani szokott ülése, július derekán. Az ülésezések és tanácskozások érdekesebb eseményeiről olvasóinkat majd tájékoztatni fogjuk.

lágot kormányzó terveibe bele nem tekinthetünk. Azt, hogy minek miért kell történie eszünk föl nem éri, de vigasztal a hit, hogy Ő a rosszat is jóra fordíthatja, az átokból is áldást, a csapásból is örömet fakaszthat, mert Ő szerető jó Atya, mindenható Isten. Megmozdulhat a föld lábunk alatt, leszakadhat az ég, fejünk felett, de az, hogy Isten az ő gyermekeit elveszni engedje, soha meg nem történhetik.

Isten lélek és lényege a szeretet, — tanította az Úr Jézus Krisztus. Azért szeret, mert Atyánk, vagy azért Atyánk, mert szeret? Mindegy! A fontos az, hogy az atyai ház törvénye a szeretet. Milyen vigasztaló, hogy a világ sorsa, melyben Jézus jövendölése háborúkról, zendülésekről, földindulásról, éhségről, döghalálról és rettegésekről már oly sokszor beteljesedett, mellyel Jeruzsálem romlásának esete oly sokszor megismétlődött, ennek a világnak a sorsa még se reménytelen. Jézus beszédei semmiképpen el nem múlnak. A szeretet örökérvényű törvénye a jóakarató emberek között békességet teremt. Beteljesedik Ezsaiás álma: „lakozik a farkas a bárányal és a párduc a kecskefiúval fekszik, a borjú és az oroszlánkölyök és a kövér barom együtt lesznek, és egy kis gyermek őrzi azokat.“ Ennek a kis gyermeknek a bölcsője a bethlehemi jászol volt. Ő ama Krisztus, az élő Isten fia, a tökéletes ember, kinek beszédei semmiképpen el nem múlnak.

Atyámfia! Sorsod hagyd az Úrra s bizzál híven! Dr. Csiki Gábor.

A budapesti gyülekezet ünnepe

A budapesti egyházközség családi emlékünnepe és díszközgyűlése méltó volt szellemében az alkalomhoz, melyre emlékeztek. Az első Budapesten tartott nyilvános unitárius istentisztelet évfordulója alkalmából tartott emlékestiszteletet Egyed Balázs szép szóelőneke vezette be. Barabás István szép imában és tartalmas egyházi beszédben emelte a lelkeket a hálaadás szárnyain Isten elé. Alapigéje az efézusi levél II. 19 volt, melyre annakidején nyolcvan évvel ezelőtt Ferencz József, akkor kolozsvári lelkész-tanár, későbbi nagynevű püspökünk beszédét alapította, melyben az unitárius kereszténység ismertető jegyeiről szólt.

Az emlékestiszteletet a templomban követő díszközgyűlést dr. Lázár János a budapesti egyházközség rangidős gondnoka nyitotta meg tartalmas beszéddel, melyben a mult való visszatekintés közben a jövő feladatait állította a gyülekezet elé. Az ünnepélyen jelen voltak dr. Imreh Dénes és dr. Gálfalvy István egyházkörünk főgondnokai, valamennyi magyarországi unitárius gyülekezet lelkipásztora, s többen a pestszentlőrinci gyülekezet presbiterei közül, élükön Simon András gondnokkal.

A díszközgyűlésen a Magyarországi Unitárius Egyházkör nevében dr. Csiki Gábor esperes-püspöki helynök szólalt fel. Filep Imre hódmezővásárhelyi, Szász János polgárdi, Bajor János füzesgyarmati, Buzogány Kálmán debreceni, Pethő István pestszentlőrinci, Gálna Sándor dunapataji, dr. Abrudbányai János kocsordi és Bencze Márton dunatiszakai lelkipásztorok más-más

gondolatot szólaltattak meg a hálaadás és elismerés hangján, de mind egyikük beszéde unitárius bizonygató volt. Dr. Gyarmathy László gondnok köszönte meg a felszólalásokat.

A díszközgyűlés tiszteletét és szeretetét tolmácsolta dr. Kiss Elek kolozsvári unitárius püspök és a kolozsvári unitárius gyülekezetnek, melynek papjai elsőfőben voltak a budapesti unitáriusok beszolgáló lelkészei.

A gyülekezeti teremben tartott egyben évadzáró presbiteri és nőszövetségi összejövetelen, családi egytál-ételes vacsorán dr. Menyhárt Dénes gondnok méltatta a nőszövetségi asszonyok lelkes munkáját és fáradozását, akik több, mint száz embernek terítették asztalt. Barabás István és Ferencz József a budapesti egyházközség életéből elevenítették fel epizódokat. Dr. Imreh Dénes főgondnok a testvéri együttműködés szelleméről és éltető erejéről, dr. Csiki Gábor esperes-püspöki helynök Józán Miklósról emlékezett. Dr. Lázár János budapesti gondnok felhívta az egybegyűlteket, hogy mutassák meg áldozatkészségüket, hogy Gidófalvyné Pataki Etelka torockói úrvacsoraosztást ábrázoló szép képét gyülekezeti termünk részére megvásárolhassuk. Filep Imre és dr. Abrudbányai János gyülekezetük támogatását ígérték meg e szép gondolathoz. Pethő István Péterffy Gyuláról, a budapesti gyülekezet egykori kántoráról, aki most súlyos beteg, emlékezett meg. Szolga Ferenc özv. Josipovichné Németh Irma emlékezetét elevenítette fel. A testvéri találkozón megjelentek sokáig maradtak együtt.

déli magyar unitáriusságnak a magyar kultúra előbbvitelére terén végzett évszázados munkásságát szépen és megfelelően méltatta. E tárgyilagos és megértő hangot örömmel jegezzük fel.

Az Unitárius Misszió Ház templomában a kántori teendőket a vidékre költözött Kiss József állatorvos helyett Weress Ákos mérnök végzi hasonlóan nagy buzgalommal.

10-én vallásos ünnepély a Kultúrteremben. Júl. 17-én az ifjúság táncmulatsága. Júl. 24-én az egyházközség aratási vacsorája szintén a Kultúrteremben. Júl. 31-én vallásos ünnepély a Kultúrteremben. Aug. 7-én az iskolás gyermekek műsoros délutánja, mely alkalommal a gyermekek fagyaltot kapnak asszonyainktól. Aug. 14-én a kocsordi ifjak közös kiránduláson Budapestre utaznak, hol két napig ismerkednek hazánk fővárosával. Aug. 21-én vallásos ünnepélyvel zárul az egyházközség nyári programja. Mivel a nyári időszakban földműves népünknek gyéren van pénze az egyes összejöveteleknek elsősorban nem anyagi eredményeire számít az egyházközség, hanem az a törekvése, hogy híveink és falunk népe a legfáradságosabb munkaidőben lelki és testi felfrissülést nyerjenek akkor, mikor hat munkanap után az imádság hetedik napján az élet áldottabb perceit töltik.

Kocsordi unitárius asszonyok ötvenhárom csirkét adományoztak lelkészük felhívására a torockói unitárius úrvacsoraosztást ábrázoló szép festmény megvásárlása költségei részbeni fedezésére.

DUNÁNTÚL.

Szász János polgárdii missziói lelkészünk az elmúlt hetekben több szórványt keresett fel. **Nagykanizsán** jún. 5-én istentiszteletet tartott úrvacsoraosztással, ahol a ref. gyülekezet szeretettel fogadta szórványunkat és az orgonánál az unitáriusok istentiszteletén a ref. lelképásztor szolgált. Az istentisztelet után egy unitárius gyermeket is megkereszteltek.

Szombathelyen jún. 12-én osztott úrvacsorát, ahol a hívek szintén szép számmal gyűltek egybe. Délután **Kőszegen** szolgált, itt konfirmáció is tervbe volt véve, de elmaradt a növendék betegsége miatt. Reméljük, mihamarább sor kerül reá. Innen tovább folytatta útját **Sopronba**, ahol jún. 20-án, hétfőn este tartott istentiszteletet és úrvacsoraosztást. Bár a lelkész már járt Sopronban látogatáson, több alkalommal. 1944 óta ez volt az első unitárius istentisztelet a városban, melyen sok másvallású is részt vett. Az istentiszteletet a ref. templomban tartották. Az úrvacsoraosztáshoz ez alkalommal járult első ízben az a két r. kat., meggyőződésből áttért két asszony, aki áldozatos szeretetét egyházunk irányában is megmutatta.

Jún. 26-án **Bázakerettyén** volt istentisztelet, itt a szépen feldíszített általános iskola termében tartották az úrvacsoraosztást, ahol az olajtelepek unitárius hívei mind együtt voltak. Sok másvallású és erdélyi származású érdeklődő is résztvett az istentiszteleten.

E körút utolsó állomása **Zalaegerszeg** volt júl. 3-án. E városnak szép protestáns biztonyságtévése az, hogy az unitárius istentiszteletet felváltva kell a ref. és evang. templomokban tartani, mostani alkalommal az utóbbi volt soron. A szór-

vány családi ünnepet is ült, mert három ifjú testvérünk ez alkalommal konfirmált. Öröm volt hallgatni, értelmes és meggyőződéstől erős feleleteiket, melyeket újjonon átdolgozott Káténk nyomán tanultak. Látni lehetett, hogy a 2 leány és 1 fiú érti az unitarizmus lényegét és hisz abban, amiről biztonyságot tett szavaival. A zalaegerszegi szórványgondnok, felesége társaságában érkező lelkészt, több hívünkkel együtt, már az állomáson várta, akik négy napon keresztül látogatták a városban élő unitárius híveket. A lelkési pár vendéglátásában a hívek és a város protestáns lakosai egymással versenyeztek.

Dunántúli szórványlátogató körút újabb állomásai: Szekszárd júl. 24. d. e., Bonyhád d. u. Gyöngyös júl. 31. Közben a lelkész Pécsét és környékén is szórványlátogatást fog végezni. Ennek a körútnak célja a torna-baranyai új telepés unitáriusok felkeresése és számbavétele.

DUNA-TISZAKÖZI SZÓRVÁNY-EGYHÁZKÖZSÉG.

Szolnokon jún. 12-én a ref. templomban unitárius istentiszteletet tartott és úrvacsorát osztott **Bence Márton** lelkész. Úrvacsorai kenyeret **Szathmáry Lajosné** és **Katona Kálmán**, bort **Katona Kálmán** adományozott. **Kecskeméten** jún. 19-én **P. Buzogány** Lajos gondnok afia házában tartott istentiszteletet **Bence Márton** lelkész. Helyi gondnokunk ez alkalommal is régi buzgósággal, új gyülekezetet verbuvált. Jólesik elkönyvelni **Buzogány Lajos** gondnokunk lelkes munkáját. 38-an voltunk együtt, s mindannyian nagyon boldogok voltunk. Templomá avattuk imádságunkkal a családi hajlékot s Isten szent ügyének szolgálatára új buzgóságot nyertünk: megerősítettünk unitárius hitünkben. Istentisztelet után lelkész megkeresztelte **Bedő Sándor** és neje **Bakó Klára**, **Gyula** nevű gyermekét. Isten gazdag áldása legyen az ártatlan kis gyermek és a szülők életén. **Szolnokon** és **Kecskeméten** már a koraősz folyamán ismét fogunk istentiszteletet tartani.

özv. Pál Miklósné

sashalmi szórványgondnokunk, 5 hónapi hosszas betegség után, július 2-án meghalt. Lelkes és fáradhatatlan munkása volt szórványgyülekezetünknek. Július 5-én temettük el a sashalmi községi temetőbe. Adjon az Isten neki csendes nyugalmat.

A rákospalotai templomalapra befolyt adományokat lapunk következő számában nyugtázzuk. Adományokat, valamint az egyházi adót kérjük befizetni az „52.226 Duna-Tiszaközi Unitárius Szórványegyházközség, Budapest“ elnevezésű csekk számlánkra.

TEOLÓGIAI INTÉZET

Egyházköri Tanácsunk Budapesten Teológiai Intézet felállítását határozta el, mely az 1949/50. iskolai

évben megkezdte működését. A Teológiai Intézet unitárius lelkészek nevelésével foglalkozik. Mindazok, akik az unitárius lelkési pályára hajlandóságot éreznek, adják be írásban kérvényeiket: Unitárius Teológiai Intézet, Budapest, V., Koháry-u. 4. címre. A kérelemhez mellékelni kell eddigi tanulmányi eredményeiket igazoló bizonyítványt, egyszerű másolatban, részletes önéletrajzot és gyülekezeti lelképásztoruknak zárt borítékban csatolt ajánlását. A kérvény beadásának határideje 1949. szept. 20. Új kérvényt kell beadniok, azoknak is, akik kérésüket 1949. elején már egyszer benyújtották.

VILÁGIAK TEOLÓGIÁJA

Egyházköri Tanácsunk a budapesti Unitárius Teológiai Intézettel kapcsolatosan Világiak Teológiája elnevezéssel, gyülekezeti munkások képzésére tanfolyamot indít az 1949/50. iskolai év folyamán. A tanfolyamra, előképzettségre tekintet nélkül, minden érdeklődő férfi vagy nő jelentkezhet, egyszerű, írásbeli kérvény beadásával. Hallgatni lehet a tanfolyam összes, vagy csak a jelentkező által választott egyes kurzusait. A tanfolyam előadásait később fogjuk ismertetni. Az előadások a délutáni és esti órákban fognak tartani.

KÜLFÖLD.

A BIBLIA a legutóbbi statisztikák szerint részben vagy egészben 1108 nyelvre van lefordítva és kiadva. Teljes bibliafordítás 188 van. Az újszövetség ezen kívül még teljes egészében le van fordítva 243 nyelvre. 585 nyelvre legalább egy evangélium vagy valamelyik más könyv van lefordítva. 92 nyelven pedig válogatott részletek jelentek meg. Ökuménikus sajtószolgálat.

Angliában nagy a lelkészhiány, több, mint tíz egyházközségünk lelkési állása ma is betöltetlen. A teológiai főiskolákról kikerülő hallgatók azonnal elhelyezkedéshez jutnak. Üresedésben van a délafrikai Cape Town unitárius lelkési állása is.

UNITÁRIUS ÉLET

A lap tulajdonosa a Magyarországi Unitárius Egyházkör.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Barabás István.

Budapest, V., Koháry-utca 4.

Évi előfizetési díja: 12 forint.

Nyomatott **Máté Ernő** könyvnyomdájában, Budapest, VIII., József-u.

41. szám. — Telefon: 137-626.

CIM: